

niedziela

głos z Torunia

NR 17 (905) • J • ROK LV • 22 IV 2012 • TORUŃ

W NUMERZE:

Wielki Tydzień w diecezji toruńskiej

Jej Nieustająca Pomoc – rozmowa
z o. Eugeniuszem Karpielem CSSR

4. Ogólnopolski Tydzień Biblijny

TEMAT TYGODNIA

Dobra rada

W okresie wielkanocnym wychwalamy Boga, który zmartwychwstał i otworzył nam bramy nieba. Wychwalamy Jego dobroć, łaskawość i miłość. Wychwalamy wspańiałość dzieła odkupienia. To uwielbienie porywa nas do nowego życia i wznosi się przed tron Najwyższego. „Raduj się, ziemio, opromieniona tak niezmiernym blaskiem, a oświecona jasnością Króla wieków, poczuć, że wolna jesteś od mroku, co świat okrywa!” (Exsultet).

Gdy już zabrzmiały dzwony głoszące zbawienie i stanęliśmy w blasku Miłosierdzia Bożego, w tym tygodniu 26 kwietnia czcimy Najświętszą Maryję Pannę jako Matkę Dobrej Rady. Kult Matki Bożej Dobrej Rady wiąże się z obrazem pod tym samym tytułem znajdującym się w kościele w Genazzano we Włoszech, a w Polsce w kościołach m.in. w Lublinie, Warszawie czy Krakowie.

Te wydarzenia są dowodem, jak bardzo Bóg troszczy się o każdego z nas: odkupił nas, objął miłosierdziem, swoją Matkę uczynił Matką wszystkich ludzi, by Ona orędowniła u Syna i wypraszała dar rady u Ducha Świętego. Teraz stajemy przed wezwaniem, by poczuć, że jesteśmy „wolni od mroku”, że Bóg jest dobry i kocha swoją niewysłowioną miłością oraz potwierdzić to życiem. Tylko tyle i aż tyle... W tym dorastaniu mamy pomoc z nieba. W chwilach ważnych decyzji, gdy stajemy na zakrętach życiowych, „we wszelkich niebezpieczeństwach duszy i ciała, we wszelkich potrzebach”, możemy liczyć na najlepszą radę Maryi.

Maria Galińska

PIOTR ŚLIWIŃSKI

W czasie Mszy św. Krzyżma bp Andrzej Suski święci oleje: krzyżma, katechumenów i chorych

WYRAZ JEDNOŚCI KOŚCIOŁA

DOMINIK JAN DOMIN

W Wielki Czwartek 5 kwietnia do bazyliki katedralnej pw. św. Jana Chrzciciela i św. Jana Ewangelisty przybyło ponad 240 kapłanów naszej diecezji, aby pod przewodnictwem swojego pasterza biskupa toruńskiego Andrzeja Suskiego celebrować Mszę św. Krzyżma. Uczestniczyli w niej: klerycy Wyższego Seminarium Duchownego, ponad 200 przedstawicieli liturgicznej służby ołtarza z wielu parafii z terenu całej diecezji oraz licznie zgromadzeni świeccy. Ta Liturgia jest poranną Mszą św. Wielkiego Czwartku odprawia-

ną w jednym miejscu diecezji – wyłącznie w kościele katedralnym. Podczas jej trwania biskup błogosławi święte oleje: krzyżma, katechumenów i chorych wykorzystywane w liturgii sakramentów chrztu, bierzmowania, święceń i chorych oraz niektórych błogosławieństwach. Przez wspólną celebrację kapłani ze swoim biskupem ordynariuszem dają wyraz jedności Kościoła lokalnego w jednym, świętym, katolickim i apostołskim Kościele.

W homilii Biskup Andrzej nawiązał do sytuacji Wiecznika,

w którym nasz Pan Jezus Chrystus ofiarował najcenniejszy skarb Kościoła – Eucharystię oraz ustanowił kapłaństwo służebne, aby kapłani uobecniiali na ołtarzach całego świata Ciało, które zostało za nas wydane, i Krew, która została za nas przelana. Jezus Chrystus – przypomniał Ksiądz Biskup – pokazał kapłanom drogę, którą mają podążać: drogę błogosławieństw i drogę krzyża, bowiem, jak mówi Chrystus: „Kto nie bierze swego krzyża, a idzie za Mną,

dokończenie na str. IV

Wielki Czwartek

Ostromecko

W pierwszy dzień Triduum Paschalnego, kiedy w szczególny sposób Kościół wspomina ustanowienie

sakramentów Eucharystii i kapłaństwa, wierni zgromadzili się na Mszy Wieczery Pańskiej w kościele pw. Świętych Mikołaja Biskupa,

Stanisława Biskupa i Męczennika, i Jana Chrzciciela w Ostromecku. Tego dnia został wyświetlony kilkunastominutowy film, którego bohaterami byli kapłani pełniący posługę w różnych parafiach Polski. Prezentacja odbiegała nieco od wyobrażeń, jakie często towarzyszą ludziom w postrzeganiu pracy kapłańskiej. Przedstawiała kapłanów odprawiających Mszę św., spowiadających, a także księży, którzy poświęcają swój czas młodzieży, wędrują po górach, jeżdżą na łyżworolkach, organizują wycieczki rowerowe, spotkania przy ognisku, lepią bałwana lub wykonują codzienne czynności, jak obieranie ziemniaków, nakrywanie do stołu czy odpoczywanie po ciężkim dniu pracy. W trakcie oglądania filmu odczuwalna była atmosfera skupienia i ciszy. Krótki film o kapłanach był jedynie zachętą do poczynienia kroku, którym miało być podjęcie

co najmniej 30-dniowej modlitwy za kapłana. Przy wyjściach z kościoła zostały ustawione skrzynki, w których znajdowały się karteczki z imionami wszystkich kapłanów dekanatu unisławskiego oraz napis: „Wszyscy kapłani potrzebują Twojej modlitwy”. Każdy, kto chciał poprzez modlitwę wyrazić swoją wdzięczność wobec trudnej pracy kapłańskiej, mógł zabrać karteczkę z imieniem księdza oraz modlitwę za kapłanów. Ze skrzynki zniknęły wszystkie kartki, a zatem każdy kapłan pracujący na terenie dekanatu może być pewien, że od Wielkiego Czwartku został objęty modlitwą.

Pomysł filmu oraz akcji modlitewnej w intencji kapłanów został zrealizowany dzięki otwartości i życzliwości miejscowego proboszcza ks. Bogdana Kołodziejczyka oraz zaangażowaniu młodych.

Hanna Piekut

„[Ksiądz] to jest taki drogowy, który z nami chodzi” (fragment z „Pamiętnika Perełki” ks. Marka Dziewieckiego)

NOWENNA DLA ROLNIKÓW I MIESZKAŃCÓW WSI

W sanktuariach maryjnych diecezji toruńskiej jest odprawiana nowenna dla rolników i mieszkańców wsi pod hasłem: „Duszpasterstwo rolników przez Maryję ku odnowie moralnej polskiej wsi”

II MOKRE –

SANKTUARIUM MATKI BOŻEJ MOKRZAŃSKIEJ

Temat: „Rolnik wierny Kościołowi...”

Termin: 13 maja, godz. 16

Odpowiedzialni: ks. kan. Wojciech Zawacki

ks. kan. Kazimierz Flisikowski

III WĄBRZEŻNO –

SANKTUARIUM MATKI BOŻEJ BRZEMIEŃSKIEJ

Temat: „Rolnik wierny Ojczyźnie...”

Termin: 3 czerwca, godz. 12

Odpowiedzialni: ks. kan. Grzegorz Nadolny

ks. kan. Bernard Kowalewski

IV LUBAWA –

SANKTUARIUM MATKI BOŻEJ LIPSKIEJ

Temat: „Rolnik wierny ziemi...”

Termin: 1 lipca, godz. 18.30

Odpowiedzialni: ks. kan. Jerzy Hirszt

ks. Andrzej Szauer

V WARDEGOWO –

SANKTUARIUM MATKI BOŻEJ WARDEGOWSKIEJ

Temat: „Rolnik wierny wartościom ludzkim...”

Odpowiedzialni: ks. kan. Stanisław Grzywacz

ks. kan. Zenon Żmijewski

VI NOWE MIASTO LUBAWSKIE –

SANKTUARIUM MATKI BOŻEJ ŁĄKOWSKIEJ

Temat: „Rolnik wierny narodowi...”

Termin: 5 września, godz. 17.30

Odpowiedzialni: ks. Maciej Górka

ks. kan. Zygmunt Leyk

VII BOLESZYN –

SANKTUARIUM MATKI BOŻEJ BOLESNEJ

Temat: „Rolnik wierny rodzinie...”

Termin: 21 listopada, godz. 10.30

Odpowiedzialni: ks. kan. Marian Zbrojski

ks. Jacek Wyrowiński

VIII CHEŁMNO –

SANKTUARIUM MATKI BOŻEJ BOLESNEJ

Temat: „Rolnik wierny społeczności lokalnej...”

Termin: 18 listopada, godz. 14.30

Odpowiedzialni: ks. Mirosław Culepa, ks. Jan Żymant

IX TORUŃ – SANKTUARIUM MATKI BOŻEJ

NIEUSTAJĄCEJ POMOCY

Temat: „Rolnik wierny Państwu...”

Termin: 2 grudnia

Odpowiedzialni: ks. Władysław Erdmański

ks. Kazimierz Zacharkiewicz

SZKOLENIE DLA FOTOGRAFÓW I OPERATORÓW KAMER NA KOŚCIELNYCH UROCZYSTOŚCIACH LITURGICZNYCH

Wydział Duszpasterski Kurii Diecezjalnej w Toruniu organizuje szkolenie dla fotografów i operatorów kamer na kościelnych uroczystościach liturgicznych.

Szkolenie odbędzie się w sobotę 12 maja w godz. od 9 do 12. Wykłady odbywać się będą w parafii pw. św. Antoniego na toruńskich Wrzosach, w domu parafialnym przy ul. św. Antoniego 4. W programie szkolenia przewidziano następujące zagadnienia:

- liturgia sakramentów i sakramentaliów,
- zadania fotografa i kamerzysty podczas liturgii w dokumentach i przepisach Konferencji Episkopatu Polski,
- zasady praktyczne fotografowania i filmowania w kościołach.

Uczestnicy szkolenia otrzymają certyfikat upoważniający do fotografowania i filmowania uroczystości liturgicznych.

Zgłoszenia należy kierować do 7 maja pod adresem: Wydział Duszpasterski Kurii Diecezjalnej Toruńskiej, ul. Łazienna 18, 87-100 Toruń lub tel. (56) 622-35-30 oraz drogą e-mailową: torunduszpasterstwo@wp.pl

Ks. dr Dariusz Żurański
Dyrektor Wydziału Duszpasterskiego
Kurii Diecezjalnej Toruńskiej

GRUDZIĄDZ

WOJCIECH CZERWINSKI

Droga Krzyżowa ulicami miasta

W Grudziądzu 30 marca odbyła się Droga Krzyżowa ulicami miasta. Rozpoczęła się ona w kościele pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Grudziądzu-Tarpmie, a zakończyła w bazylice św. Mikołaja Biskupa. Nabożeństwu przewodniczył ks. Wojciech Osicki, wikariusz bazyliki. Ogromny krzyż nieśli wierni ze wszystkich parafii grudziądzkich, których przedstawiciele czytali rozważania męki i śmierci Pana Jezusa, a także żołnierze Wojska

Polskiego, siostry zakonne, lektorzy i ministranci. W bazylice żołnierze ustawili krzyż w prezbiterium. Następnie ks. Mariusz Zawacki poprowadził Koronkę do Miłosierdzia Bożego, a potem koncelebrowanej Mszy św. przewodniczył i słowo Boże wygłosił ks. inf. Tadeusz Nowicki.

Kaznodzieja nawiązał do znaczenia krzyża Chrystusowego w życiu każdego katolika. Dziś próbuje się manipulować krzyżem, zastąpić go czymś innym, ale to

się nigdy nie stanie. Krzyż Chrystusowy stał się dla nas zbawieniem, bramą, o której mówił bł. Jan Paweł II. Ks. inf. Tadeusz Nowicki podziękował uczestnikom za gremialny udział, co świadczy o tym, że nie wstydzimy się krzyża, nie wstydzimy się być katolikami.

Na zakończenie Mszy św. ks. kan. Dariusz Kunicki, proboszcz bazyliki, podziękował m.in. wiernym, służbom porządkowym, wolontariuszom, policji.

Zenon Zaremba

Modlitwa w bursie

Tradycyjnie na koniec Wielkiego Postu 2 kwietnia w Bursie Szkolnej Caritas w Grudziądzu odbyła się Droga Krzyżowa. Przygotowali ją mieszkańcy bursy pod kierunkiem wychowawców. Młodzież zaprosiła dyrekcję, pracowników i wolontariuszy. W tym roku po raz pierwszy nabożeństwo odbyło się na zewnątrz, na terenie bursy.

Przygotowano krzyże z tablicami oznaczającymi kolejne stacje i ustawiono duży krzyż. Uczestnicy ze świecami i pochodniami rozważali kolejne stacje Drogi Krzyżowej. Rozważania nawiązywały do wydarzeń z codziennego życia. To Jezus nas zaprosił na to nabożeństwo, abyśmy przeżyli je całym sercem oraz odnaleźli na tej drodze ślady mił-

jącego Boga. Stojąc przed dużym krzyżem, usłyszeliśmy słowa, że Jezus pomoże nam powstać z każdego upadku i uwierzyć, że jest przy nas w każdej chwili naszego życia, w każdym zwątpieniu.

Na zakończenie ks. Jarosław Janowski, dyrektor bursy, podziękował wszystkim za wspólną modlitwę.

Maria Szczęśna

ZŁO DOBREM ZWYCIĘŻAJ

23 kwietnia wspominamy imieniny bł. ks. Jerzego Popiełuszki. Kim był ten młody chłopak z suchowolskiej ziemi, nikomu nie trzeba dzisiaj tłumaczyć. Jego życie i postać są tak wyraziste, że nie sposób nie było nim nie usłyszeć, czy nie przeczytać. Nawet książki do historii poświęcają mu kilka stron. Dla diecezji toruńskiej jest to szczególna postać, bowiem to tu, niedaleko Torunia, w miejscowości Górsk, bł. ks. Jerzy został uprowadzony. Jego matka Marianna z pokorą reagując na słowa Jana Pawła II, tak powiedziała o błogosławionym dziś

JOANNA KRUCZYŃSKA

Pomnik bł. ks. Jerzego Popiełuszki w Toruniu

synu: „Ojcie Świąty, nie ja dałam, ale Bóg dał przeze mnie światu tak wielkiego syna”. Słowa te odkrywają przed nami, jak wielkiej wiary i ducha jest rodzina, z której wyrósł na niezłomnego kapłana.

W dniu, kiedy Kościół obchodzi imieniny bł. ks. Jerzego, warto, by każdy, stając przed sobą, narodem i Bogiem, dokonał rachunku sumienia. Na ile ja jako wierzący w Boga katolik troszczę się i zabiegam o dobro wspólne, jak czynił to przywołany kapłan? Na jakie rządy się godzę w demokratycznym państwie? Ile jest we mnie odwagi, by stanąć po stronie prawdy? Po rachunku sumienia nadchodzi czas, by przemienić serce i zdecydowanie zacząć działać, dlatego każdy, kto poczuwa się do odpowiedzialności za swój naród, niech nie chowa głowy w piasek, lecz, mając Boga w sercu, zło dobrem zwycięża. O takiej postawie niech przypomina wjeżdżającym do Torunia pomnik bł. ks. Jerzego Popiełuszki.

Elżbieta Belkusz

Przez wspólną celebrację kapłani ze swoim biskupem ordynariuszem dają wyraz jedności Kościoła lokalnego w jednym, świętym, katolickim i apostołskim Kościele

WYRAZ JEDNOŚCI KOŚCIOŁA

dokończenie ze str. 1

nie jest Mnie godzien". Pod koniec homilii Pasterz apelował do służby liturgicznej, aby nie wahała się wstąpić na drogę kapłaństwa, jeśli słyszy głos powołania. Kapłani, opiekunowie tej grupy, dziękują Bogu za dar kapłaństwa i są najlepszym dowodem, że warto Panu

Bogu zawierzyć i poświęcić całe swoje życie.

Po modlitwie eucharystycznej Biskup Andrzej poświęcił olej chorych, a po Komunii św. – oleje katechumenów oraz krzyżma, który jest mieszanką oliwy oraz wonnego balsamu. Olej chorych używany jest przez kapłanów do namaszczenia ciała chorego przy

udzielaniu sakramentu chorych. Olej katechumenów obecnie rzadko jest używany – wykorzystywany jest w liturgii łacińskiej (tzw. trydenckiej) przy sakramencie chrztu. Olej krzyżma służy do namaszczenia nowego członka Kościoła przy chrzcie, dłoni kapłańskich i głowy biskupa w sakramencie święceń, do namaszczenia znakiem krzy-

ża podczas sakramentu bierzmowania. Stosowany jest także przy konsekracji kościoła i ołtarza do namaszczenia krzyży na ścianach kościoła i mensy ołtarzowej.

Po Mszy św. księża dziekani pobrali nowo błogosławione oleje, aby dostarczyć je do wszystkich kościołów parafialnych w swoich dekanatach. **Dominik Jan Domin**

DRABINA DO NIEBA

BEATA PIECZYKURA

Dwaj uczniowie opuszczają Jerozolimę i idą do Emaus. W drodze rozmawiają o tym wszystkim, co wydarzyło się ostatnio. Ta rozmowa pokazuje, jak są zniechęceni, sfrustrowani czy nawet przegrani. Nie dowierzają opowieściom kobiet, które utrzymują, że widziały aniołów zapewniających, iż Jezus żyje. „A myśmy się spodziewali...” – mówią do Wędrowca, który „przybliżył się i szedł z nimi”. Uważają, że ukrzyżowanie Jezusa było klęską. Ich nadzieja umarła wraz z Nim. Teraz nie spodziewają się już niczego. Żyją bez nadziei. Są smutni. A Nieznajomy Pisma im wyjaśnia. Wtedy ich serca pałają. Dlatego przymusili Go, by został z nimi, „gdyż ma się ku wieczorowi i dzień się już nachylił. Wszedł więc, aby zostać z nimi”. Usiadł z nimi do stołu. Łamał chleb. Wtedy Go poznali. I On zniknął im z oczu. W tej samej godzinie ruszyli w drogę do Jerozolimy (por. Łk 24, 4-35). Nie czekali jak nastanie poranek, że bali się nocy. W sercach mieli jasność. Słońce nieznające zachodu przynaglało ich. Umocnieni słowem Chrystusa stali się świadkami łamania chleba.

My, ludzie XXI wieku, bywamy podobni do uczniów. Nie wiemy, jak kochać Pana, nasze serca są „nieskore do wierzenia”, czasem zniechęcone, smutne czy zaleknione. I dziś tak samo jak 2 tys. lat temu, przybliży się Jezus i idzie z nami. Wyjaśnia, prowadzi po życiowych ścieżkach, wzbudza nową nadzieję, radość i pokój. Przypomina, że zmartwychwstał, żyje i działa. Przychodzi w swoim Słowie. W tym duchu w 3. niedzielę wielkanocną 22 kwietnia rozpoczyna się 4. Tydzień Biblijny, pod patronatem Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II, i trwa do 28 kwietnia. Hasło tego-rocznych obchodów nawiązuje do tematu roku duszpasterskiego i brzmi: „Kościół domem budowanym przez miłość (por. 1 Kor 8, 1)”. Jest to czas, kiedy w szczególny sposób zwracamy uwagę na znaczenie Pisma Świętego w życiu Kościoła, wszystkich chrześcijan, każdego człowieka oraz propagowanie lektury Biblii.

Na ten tydzień ks. kan. dr Tomasz Tułodziecki – diecezjalny moderator Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II przypomina: „Według słów autora Psalmu 127: «Jeżeli domu Pan nie zbuduje, na próżno się trudzą ci, którzy go wznoszą». Tylko Ci którzy budują na Bożym fundamencie mogą liczyć na trwałość swego dzieła. Bóg objawił się człowiekowi jako mówiący i przemawiający do niego. To On mówił i stawał się świat, Boże Słowo było jego pierwszym budulcem. W końcu sam przyszedł do nas jako «Słowo, które stało się ciałem». Skoro Bóg buduje dom dla nas na fundamencie słowa to i nasz dom, dom

miłości, miłości rodzinnej, chrześcijańskiej, nigdy nie powstanie jeśli nie oprzemy go na Bożym Logosie. Wszystkich, którzy kochają Boże Słowo, których wiara umacniana jest przez słuchanie tego, co mówi Pan, zachęcam do przyjęcia go całym sercem i otwarcia się na nie szczególnie w Tygodniu Biblijnym”.

„Na początku było Słowo, a Słowo było u Boga, a Bogiem było Słowo. Ono było na początku u Boga. Wszystko przez nie powstało, a bez niego nic nie powstało, co powstało” (J 1, 1-3). To Słowo poznajemy w Biblii, a jest to słowo samego Boga skierowane do każdego z nas jako dar na każdą chwilę życia. W świetle tego Słowa kształtujemy siebie, upodabniamy się do oblicza Jezusa. Dla apostołów Chrystus był mistrzem, przewodnikiem, światłem i został z nami do końca czasów. Dziś możemy Go spotkać w Eucharystii, sakramencie pokuty i Piśmie Świętym, by tam odkryć sens i głębię Jego słów kierowanych do nas i zachwycić się. Jesteśmy bowiem powołani, by być światłem świata i trzymać się mocno Słowa życia (por. Flp 2, 15-16). Dlatego istotne jest otwieranie serca i umysłu na mądrość Biblii. Na jej kartach spotykamy ludzi prawych i podłych, ufnych i zdrajców, miłujących i przekupnych, nawracających się i upadających. Te historie pokazują, że ci, którzy przyjęli Boga, ostatecznie zwyciężyli. Ta Księga bowiem jest źródłem życia. Jest jak drabina do nieba. Od nas zależy, czy podejmiemy trud wspinaczki. Zachętą do tego jest Tydzień Biblijny. W tym czasie odbywają się m.in.: nabożeństwa Słowa Bożego, pogadanki biblijne, modlitewna lektura Pisma Świętego, czyli Lectio divina, referaty. Dzięki tej inicjatywie Biblia ma trafić do szerszego kręgu wiernych, zachęcić do poznania, głębszego zrozumienia i umiłowania Księgi życia. Dokonuje się to w Kościele, który jest naszym domem. Wiara bowiem rodzi się ze słuchania. Stąd, jak podkreśla św. Hieronim: „Apostoł Paweł napisał, że Chrystus jest mocą i mądrością Bożą; otóż ten, kto nie zna Pisma, nie zna mocy i mądrości Bożej. A zatem nieznajomość Pisma jest nieznajomością Chrystusa”.

Warto przypomnieć, że Dzieło Biblijne im. Jana Pawła II powstało w 2005 r. i działa na terenie polskich diecezji. Jego celem jest pogłębienie zrozumienia i popularyzacja Pisma Świętego, a także kształtowanie duchowości biblijnej w duszpasterstwie, a w sposób szczególnie w kaznodziejstwie, katechezie i indywidualnej formacji wiernych. Istnieje również zakładka internetowa diecezji toruńskiej na stronie Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II pod adresem: bibliatorun@op.pl.

IV OGÓLNOPOLSKI
TYDZIEŃ BIBLIJNY
22.04 – 28.04.2012
pod patronatem
Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II

**KOŚCIÓŁ DOMEM
BUDOWANYM PRZES MIŁOŚĆ**
(por. 1 Kor 8,1)

DZIEŁO
BIBLIJNE
www.biblista.pl

4. Tydzień Biblijny w diecezji toruńskiej

Grudziądz

Uroczyste otwarcie Tygodnia Biblijnego odbędzie się 22 kwietnia w o godz. 17 w kolegiacie pw. św. Mikołaja w Grudziądzu nabożeństwem Słowa Bożego celebrowanym przez ks. kan. dr. Tomasza Tułodzieckiego, diecezjalnego moderatora Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II.

Plan nabożeństwa: powitanie i wprowadzenie: ks. kan. Dariusz Kunicki – proboszcz parafii św. Mikołaja w Grudziądzu, Liturgia Słowa, homilia: ks. kan. dr. Tomasz Tułodziecki. Po homilii uroczyste błogosławieństwo rodzinnych ksiąg Pisma Świętego (uczestnicy nabożeństwa przynoszą ze sobą egzemplarze Pisma Świętego), modlitwa wiernych, Ojcze nasz, błogosławieństwo księgą Pisma Świętego.

22 kwietnia podczas każdej Mszy św. w kolegiacie św. Mikołaja w Grudziądzu homilie wprowadzające w tematykę diecezjalnego Tygodnia Biblijnego głosi ks. kan. dr. Tomasz Tułodziecki.

Toruń

26 kwietnia, czwartek, przy parafii Miłosierdzia Bożego i św. s. Faustyny w Toruniu po Mszy św. o godz. 18 odbędzie się kolejne „Spotkanie z Biblią” pt. „Bierście i jedzcie Ciało moje (Mt 26, 26-28; Mk 14, 22-24; Łk 22, 19-20). Czy chrześcijanie to kanibale? Sens Eucharystii”. Poprowadzi je biblista ks. prof. dr hab. Henryk Witczyk, prof. KUL, szef Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II.

Pod adresem: <http://www.youtube.com/SPOTKANIAzBIBLIA/videos> znajdują się archiwalne nagrania filmowe niektórych konferencji, które odbywają się w ramach „Spotkań z Biblią” w parafii pw. Miłosierdzia Bożego i św. s. Faustyny w Toruniu

JEJ NIEUSTAJĄCA POMOC

Z o. Eugeniuszem Karpiem CSsR rozmawia Helena Maniakowska

HELENA MANIAKOWSKA: – Jakie były początki zainteresowania się problemem kopiowania ikony Matki Bożej Nieustającej Pomocy?

O. EUGENIUSZ KARPIEL CSsR: – Jako duszpasterz akademicki przy Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu w 1983 r. zwiedzaliśmy wiele świątyń w diecezji warmińskiej i chełmińskiej pod kątem wpływu ikony Matki Bożej Śnieżnej na przedstawienia Maryi z Jezusem w malarstwie tych kościołów. Obrazy te dawne znajdowały się najczęściej w głównych ołtarzach. Jednak w licznych kościołach spotykaliśmy kopie Matki Bożej Nieustającej Pomocy, przed którymi odprawiano co tydzień nabożeństwo nieustannej nowenny, znak misyjnej działalności ojców redemptorystów. Wiele z nich nie można było nazwać kopiami z powodu fatalnego wykonania, co

określiłbym jako martwe oblicze Maryi. Studenci duszpasterstwa nosili jednak w pamięci i sercu tę ikonę. Zaproponowali wykonanie kilku kopii. Kopiowanie jest poważną pracą wymagającą dokładności odczytywania i wewnętrznego przeżywania, zaś kopiowanie ikony Matki Bożej Nieustającej Pomocy jest szczególnie trudnym zadaniem. Podjąłem inicjatywę serca i tak się zaczęło w 1984 r. w Toruniu. Jako człowiek techniczno-fotograficzny wykonałem deski. Solidni kopiści (piszący), studenci konserwacji malarstwa, najbardziej odpowiedni do kopiowania, wykonali pierwsze udane kopie. O sobie mogą powiedzieć, że zajmuję się tylko wykonywaniem kopii Matki Bożej Nieustającej Pomocy, traktując to jako dzieło misyjne redemptorysty.

– Jak można przedstawić w skrócie technikę wykonywania takiej kopii?

– Technika musi być podobna do orientalnej, a nawet lepsza, ponieważ nie dysponujemy tak pewnym podłożem (deskami), jak za dawnych czasów. Deska oklejona płótnem, minimum 8 warstw gruntu z masy klejowo-kredowej (klej skórny). Po szlifowaniu, polerowaniu, wygrawerowaniu aureoli następuje złocenie całej deski. Na serię gotowych desek metodą sitodruku nanosi się podstawowe kolory (jak dawniej w kopiach rzymskich) oraz dokładne zarysy oryginału, aby podczas malowania osiągnąć maksymalną wierność oryginałowi. Do takiego dzieła konieczni są współpracownicy, których sobie sam przygotowywałem, przekazując umiejętności oraz dokładność.

– Jak to wyglądało w praktyce?

– Przez wiele lat redemptoryści uważali, że kopia musi być tylko takiego formatu jak oryginał, co więcej, że nawet deska powinna mieć tę samą grubość (1, 5 cm). To powodowało, że kopie te na zbyt cienkich deskach posłane do krajów o dużym wahanii temperatur

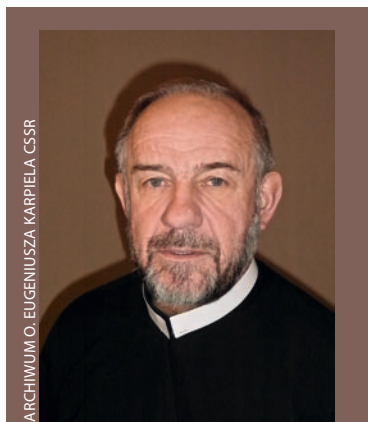

i wilgotności ulegały rozklejaniu i deformacji. Zdarzały się jednak kopie wielokrotnie większe od formatu oryginału do kultu w dużych kościołach i wielokrotnie mniejsze do pobożności prywatnej. O tym, czy coś jest kopią, decyduje wierne oddanie treści przedstawienia, symboliki, koloru oraz klimatu, nie zaś sam format. Obecnie najczęściej do kościołów i kaplic zamawiane są kopie większego formatu. Do tego czasu nie ma publicznej wystawy ikon Matki Bożej Nieustającej Pomocy. Wszystkie kopie trafiają na swe miejsca w Polsce i świecie, gdzie są oczekiwane przez wiernych, jak też do zamawiających indywidualnie. Trudno mi wyliczać miejsca na

świecie, dokąd powędrowały kopie wykonane z mojej inicjatywy. Do ubogich kościołów misyjnych docierają jako dar.

– Proszę powiedzieć kilka uwag odnośnie techniki malowania, czyli pisania takiej kopii.

– Wykonanie jednej ikony Matki Bożej Nieustającej Pomocy większego formatu wraz z przygotowaniem deski powinno trwać minimum 30 godz. w przeciągu 2 miesięcy koniecznych na wysychanie farb. Im dłuższy czas, tym lepszy efekt finalny. Przygotowywanie desek dokonuje się w większych seriach, co zasadniczo obniża koszty, skracając czas pracy, podwyższając stopień

ARCHIWUM O. EUGENIUSZA KARPIELA CSsR

O. Eugeniusz Karpiel CSsR Święcenia kapłańskie otrzymał w 1969 r. Początkowo posługiwał jako misjonarz i rekolekjonista. Przez 4 lata był też kapłanem Instytutu Onkologii w Gliwicach. W latach 1973-91 był katechetą młodzieży w szkołach średnich, a także duszpasterzem akademickim. W okresie 1991-94 pełnił posługę w Radiu Maryja. Potem powrócił do głoszenia misji, jest również kapłanem Domu Pomocy Społecznej w Krakowie

Uczyńcie Ją znaną

dokładności. Intencje moje są proste: kult Matki Bożej Nieustającej Pomocy, troska o przedziwne piękno ikony przez dokładne i wierne jej kopiowanie. Czas to ciągle czujność, zważywszy, że malarki, wykonując wiele kopii, mają tendencję do rutyny, robienia z pamięci i pomijania ważnych szczegółów. Moje zabieganie przy ikonach Matki Bożej Nieustającej Pomocy traktuję jako dzieło misyjne redemptorysty, zaangażowanego wcześniej w duszpasterstwo wśród młodych, zaś obecnie w głoszenie misji i rekolekcji.

– A szczególne miejsce w ikonie?

– To przedziwna jedność spojrzenia Maryi z delikatnym, utajonym uśmiechem dobroci wyraża Jej macierzyństwo, podarowane nam przez Jezusa z krzyża. O ile wzrok Maryi z dobrze wykonanej kopii dociera natychmiast do każdego w każdym miejscu, to uśmiechem obdarza Ona tylko tych, którzy pobędą dłużej przed ikoną. Mówię to z doświadczenia 8-letniego chłopca. W moim parafialnym kościele chłopcy stali przy bocznym ołtarzu, na którym nisko była rzymska kopia Matki Bożej Nieustającej Pomocy. Pewnej niedzieli zauważyłem Jej wzrok na sobie. Przestraszony przesunąłem się w lewo, jednak nadal nie spuszczała mnie z oczu. Zaniepokojony zapytałem kolegę, czy na niego też patrzy. Gdy potwierdził, zrozumiałem, że patrzy na wszystkich. Uspokojony w tamtym momencie, noszę Jej spojrzenie do dziś. Teraz pilnuję, by ze wszystkich kopii mogła tak samo patrzeć. Bardzo trudno jest oddać właśnie to zatroskane spojrzenie Maryi; jednak zdecydowanie najtrudniej dla wykonujących kopie Matki Bożej Nieustającej Pomocy jest uwydatnić Jej ledwie zauważalny, tajemniczy uśmiech na poważnym bardzo obliczu Hodigitrii. □

Książka „Uczyńcie Ją znaną całemu światu”, choć pomyślana była jako zarys wiadomości, stanowi bardzo ważne kompendium informacji dotyczących kultu i symboliki tej ikony. Ma na celu uczczenie sześćdziesięciolecia istnienia w Polsce nieustannej nowenny.

Słowo wstępne napisał o. Michael Brehl CSsR, przełożony generalny Zgromadzenia Redemptorystów. Przypomniał słowa bł. Piusa IX przekazującego ikonę Zgromadzeniu Najświętszego Odkupiciela skierowane do ojca generała Nicolasa Maurona: „Uczyńcie Ją znaną całemu światu”. Tak więc misjonarzom redemptorystom wszędzie towarzyszyła Matka Boża Nieustającej Pomocy, razem z Nieustanną Nowenną, stając się nieodłącznym atrybutem ich duszpasterzowania. O. Brehl CSsR podkreśla, że już w dzieciństwie pociągało go piękno tej ikony, a gdy był starszy, oczy Maryi niejako wciągały „w ten obraz i misterium Jej relacji z Synem Jezus”, a potem „Ona doprowadziła mnie do kapłaństwa w misyjnym Zgromadzeniu Najświętszego Odkupiciela”. Kończąc swoją wypowiedź, cytuje modlitwę do Niej bł. Jana Pawła II, w której określa Ją Matką naszej nadziei: „Nadeszła już Twoja godzina, o Matko Nieustającej Pomocy! Bądź nam ratunkiem, wsparciem i nadzieją”.

O. Andrzej S. Wodka CSsR w tekście „Ikona Matki Bożej Nieustającej Pomocy jako uobecnienie Bożej zbawczej mediacji” podkreślił, że „każda ikona, przez swoją strukturę i funkcję religijną, komunikuje zbawienie, zapraszając niejako do wejścia w siebie”. Początkowo przedstawił dzieje ikony, a następnie obecność słowa Bożego w ikonicznym wizerunku Maryi. O. Wodka CSsR pisze: „Ikona i Biblia, obraz i słowo, to dwa języki jednego Objawienia”.

O. Maciej Sadowski CSsR podjął się omówienia „Uniwersalnego wymiaru kultu Matki Bożej Nieustającej Pomocy w latach 1866–1966”, określane „stuleciem Maryi”, okresu eksplozji maryjnej pobożności na świecie, ponownym odkryciem tej cudownej ikony i zwieńczonego ustanowieniem

przez Leona XIII października miesiącem modlitwy różańcowej. Autor zauważa powstawanie na świecie arcybractw, stowarzyszeń, zgromadzeń i instytucji propagujących kult Matki Bożej Nieustającej Pomocy, których działalność wspomagana była dodatkowo licznymi periodykami, książkami i modlitewnikami Jej poświęconymi. Na zakończenie przywołuje wielkich czcicieli Matki Bożej Nieustającej Pomocy. Kończąc swój tekst, stwierdza, „iż papieskie wezwanie i wyzwanie z 1865 r.: «Uczyńcie Ją znaną całemu światu», zostało zrealizowane”.

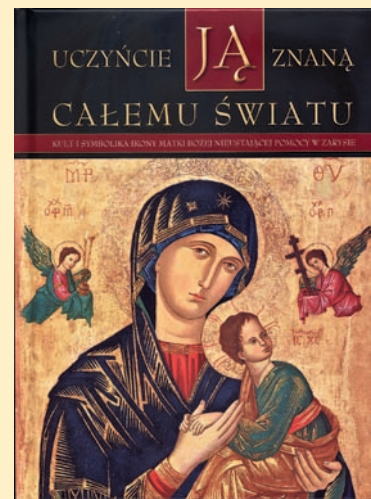
Ks. Stanisław Ludwik Piech wziął pod uwagę „Kult Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Polsce”, zaznaczając, że rozwój nabożeństwa do Niej rozwinął się po przybyciu redemptorystów do Mościsk koło Przemyśla w 1883 r., a do 1900 r. rozproszono 106 kopii tej cudownej ikony, uwzględniając nie tylko tereny przedrozbiorowe, lecz także miejsca w głębi Rosji, gdzie zamieszkiwali Polacy. W swoim tekście przedstawił także apostoła nabożeństwa do Matki Bożej Nieustającej Pomocy, jakim był o. Bernard Łubieński, którego całe życie „przepełnione było niezwykłą ufnością w opiekę i pomoc Maryi”. Pomocą redemptorystom były „Książka misyjna” oraz czasopismo „Posłaniec Matki Boskiej Nieustającej Pomocy”, a po 1904 r. także inne pisma maryjne. Ks. Piech omówił działalność bractw i stowarzyszeń propagujących kult cudownej ikony, a także nabożeństwo nieustannej nowenny.

O. Marek Kotyński CSsR zajął się „Teologiczno-duchowym przesłaniem ikony Matki Bożej Nieustającej Pomocy”. Zastanawia się nad najgłębszym sensem ikony, a następnie nad ikoną Matki Bożej Nieustającej Pomocy, medytując kolejne jej miejsca.

O. Stanisław Madeja CSsR zaprezentował zagadnienie „Celebrycji nieustającej nowenny na podstawie Przewodnika duszpasterza”, przedstawiając jednocześnie genezę tego nabożeństwa.

Zwieńczeniem książki jest tekst redemptorystów o. Eugeniusza Kar-

piela i o. Kamila Draba o „Symbolice znaków w procesie powstawania ikony. Dwugłos w dyskusji twórców ikon”. Ten tekst może być ogromnie ważny dla autorów ikon, ponieważ zawiera szczegółowy opis techniczny kolejnych etapów ich tworzenia, a także podpisania oraz zabezpieczenia. Na podkreślenie zasługuje też

przedstawiony problem ikony jako „widzialnego obrazu niewidzialnego świata” i dzięki niej dialogu człowieka z Bogiem, a także jego duchowej przemiany.

Książka zawiera również ważniejsze reprodukcje cudownej ikony oraz płytę DVD z filmem wg scenariusza i reżyserii ks. Ignacia Vargas Aquino, Agnieszki Skowrońskiej Paradorn Unchatturaporn SDB, zrealizowanym w ramach ćwiczeń warsztatowych „Tirocinio TV2” na Wydziale Komunikacji Społecznej Università Pontificia Salesiana w Rzymie. Film zawiera także świadectwa wiernych, którzy, będąc w potrzebie, doznali pomocy Matki Bożej w tym znaku.

Helena Maniakowska

„Uczyńcie Ją znaną całemu światu. Kult i symbolika ikony Matki Bożej Nieustającej Pomocy w zarysie”, redakcja Maciej Sadowski CSsR. Wydawnictwo „Homo Dei”, ul. Zamojskiego 56, 30-523 Kraków, tel. (12) 656-29-88, 260-97-10, fax (12) 259-81-21, e-mail: wydawnictwo@redemptor.pl, <http://homodei.com.pl/login.php>

DUCHOWNI DIECEZJI CHEŁMIŃSKIEJ (74)

WIERNY GŁOSZONYM IDEAŁOM

BERNARDINUM

Sługa Boży ks. Józef Mańkowski
(1895 – 1939)

Dał się poznać jako gorliwy duszpasterz młodzieży. Interesował się różnymi nowatorskimi formami duszpasterstwa.

Wybuch II wojny światowej oznaczał dla ks. Józefa Mańkowskiego zdanie końcowego egzaminu z wierności głoszonym prawdom i ideałom

Ks. Wiesław Mazurowski

Józef Mańkowski, syn Pawła i Julianny z Danielewiczów, urodził się 29 czerwca 1895 r. w Wielkim Komorsku, dużej kociewskiej wsi parafialnej blisko Nowego. Dwaj jego stryjowie byli kapłanami: Alfons i Teofil. Z jedenaściorga rodzeństwa Józefa księdzem został Maksymilian.

Po ukończeniu szkoły powszechnej w 1905 r. przez rok uczył się w pelplińskim Collegium Marianum, od 1906 r. – w gimnazjum w Grudziądzu, tak jak jego sławny stryj Alfons, jednak przez ostatnie 2 lata przed maturą edukował się w gimnazjum chełmińskim. Po zdaniu egzaminu dojrzałości nie miał beztrudnych wakacji, bo latem 1914 r. wybuchła wojna wszechświatowa i został powołany do armii pruskiej. Ranny na froncie, wrócił do domu. Wówczas podjął decyzję o wstąpieniu do seminarium duchownego.

W 1919 r. przekroczył próg pelplińskiej uczelni i jako jeden z wielu alumnów tamtego sławnego pierwszego po wojnie „wielkiego kursu” zamienił mundur na sutannę. Na korytarzach zastukały żołnierskie buty, zapachniało machorką. Było zimno i głodno. Tu i ówdzie wybuchły właśnie pomiędzy alumnami Polakami i ich niemieckimi kolegami; ważyła się przynależność państwu Pomorza. Szczęśliwie Boża Opatrzność powierzyła formację duchową kleryków i kierowanie seminarium ks. Konstantynowi Dominikowi (później biskupowi, słudze Bożemu), który doskonale łagodził konflikty i koszarowe obyczaje.

Po 4 latach, w niedzielę 17 czerwca 1923 r., ks. Józef Mańkowski razem z 46 współbraćmi przyjął święcenia prezbiteratu. Mury pelplińskiej katedry opuścili duchowni z rocznika pełnego przyszłych kapłańskich znakomitości, 20 czekała męczennicka śmierć w przyszłej wojnie.

Drogę kapłańską ks. Józef rozpoczął od Mszy św. prymicyjnej, którą odprawił 21 czerwca 1923 r. w ko-

ściele Wniebowzięcia Matki Bożej w Grucie (dekanat radzyński), gdzie został wikarym. W swojej pierwszej parafii założył koło Stowarzyszenia Katolickiej Młodzieży Polskiej liczące kilkudziesięciu członków. „Szczególnie zaś prosimy Szanownych Rodziców Chełmińskiego Przedmieścia o większe zrozumienie dla tak ważnej sprawy, jaką jest wychowanie i wyrobienie młodzieży naszej na dzielnych obywateli Państwa” (por. „Goniec Nadwiślański”, 26 listopada 1926 r.) – apelował w sprawozdaniu z walnego zebrania tego stowarzyszenia przy kościele Świętego Krzyża w Grudziądzu. Przy kościele tym wkrótce został wikarym (15 stycznia 1927 r.), wspomagając ks. Jana Klundera, kuratusa niedawno utworzonej parafii. Oprócz patronatu nad wspomnianym stowarzyszeniem sprawował kierownictwo duchowe nad Bractwem Matek Chrześcijańskich przy grudziądzkiej farze liczącym w 1927 r. blisko 800 członków.

Zafascynowany bogatym dziedzictwem historycznym i architektonicznym Grudziądza, studiował materiały źródłowe na ten temat, co zaowocowało monografią „Kościoł św. Mikołaja – Fara” opublikowaną w 1928 r. w pracy zbiorowej pt. „Kościoły i klasztory grudziądzkie” nakładem Pań Miłosierdzia św. Wincentego à Paulo. Uwagę czytelnika zwracają oprócz opisów przybliżających „piękność domu Pańskiego”, styl jasny i daleki od częstej w tego typu pracach pseudonaukowej drętwości.

5 października 1931 r. został proboszczem parafii pw. św. Marii Magdaleny w Nowej Cerkwi blisko Chojnic liczącej 2,5 tys. dusz. Co piąty parafianin był Niemcem, dlatego ks. Józef wygłaszał także kazania po niemiecku. W pracy duszpasterskiej kładł szczególny nacisk na szerzenie kultu Matki Bożej, której figurę postawił w 1935 r. obok kościoła. Poprowadził też pielgrzymki do sanktuariów maryjnych w Sianowie i Swarzewie. Dobry gospodarz i organizator, odnowił budynki para-

fialne i ogroził cmentarz. Rok po objęciu parafii zakupił 2 dzwony.

Wybuch wojny zastał ks. Józefa z dala od parafii, gdyż został powołany jako kapelan Wojska Polskiego do Włocławka. Po przetoczeniu się frontu biskup włocławski namawiał go, by nie wracał do swojej parafii. Proboszcz nowocerkiewski miał odpowiedzieć, że Bóg i przełożeni wyznaczyli mu inne zadanie. Być może na jego decyzję o powrocie wpłynęło postanowienie duchowieństwa dekanatu chojnickiego podjęte na konferencji, która odbyła się przed wojną, że proboszczowie nie opuszczają swoich parafii. Ks. Mańkowski powrócił więc 25 września.

Miesiąc później 26 października został aresztowany. Mimo wstawiennictwa miejscowych Niemców pozostał w chojnickim więzieniu do 9 listopada 1939 r. W tym dniu został wywieziony z grupą więźniów na miejsce egzekucji w majątku Igły półtora kilometra od miasta. Wcześniej w dołach śmierci na Polach Igielskich (nazwanych po wojnie Doliną Śmierci) spoczęło 9 księży z powiatu chojnickiego, dzieląc los miejscowej inteligencji. Daninę śmierci złożyli także stryjowie ks. Józefa. 2 tygodnie wcześniej został rozstrzelany koło Chełmna ks. Teofil. 12 lutego 1941 r. umarł w Stutthofie ks. Alfons. Ocalał tylko ks. Maksymilian (zm. w 1965 r.), który po wojnie podczas ekshumacji rozpoznał ciało starszego brata w zbiorowym grobie. 11 grudnia 1945 r. szczątki proboszcza Nowej Cerkwi zostały przeniesione w uroczystym pogrzebie do mogiły obok kościoła parafialnego.

Od maja 2011 r. toczy się w Rzymie proces beatyfikacyjny 122 kandydatów na ołtarze z drugiej grupy męczenników II wojny światowej, wśród nich sługi Bożego ks. Józefa Mańkowskiego.

Wojciech Wielgoszewski

Przygotowując tekst, korzystałem m.in. z informacji zamieszczonych w biuletynie meczennicy.pelplin.pl

głos z Torunia

niedziela

Ks. dr Dariusz Żurański
(redaktor odpowiedzialny)
współpraca: Joanna Kruczyńska
ul. Łazienna 18, 87-100 Toruń
tel. (56) 622-35-30 w. 39
fax (56) 621-09-02
e-mail: torun@niedziela.pl

Dyżury: od poniedziałku do piątku
w godz. 9-13

Redakcja częstochowska:
Beata Pieczykura
tel. (34) 369-43-38